नागायुतसमप्राणः ख्यातविक्रमपौरुषः । नायं भीमोऽत्ययं गच्छेदिति चोद्धर्षणं कृतं ।
भीमसेनादवरजस्तथाऽयं वासवोपमः । विजयो नावसीदेत इति चोद्धर्षणं कृतं । ४८०
नकुलः सहदेवश्च तथैमौ गुरुवर्त्तिनौ । क्षुधा कथं न सीदेतामिति चोद्धर्षणं कृतं ।
इयञ्च वृहती श्यामा तथाऽत्यायतलोचना । वृथा सभातले क्लिष्टा मा भूदिति च तत् कृतं ।
प्रेक्षतामेव वो भीम वेपन्तीं कदलीमिव । स्त्रीधर्म्मिणीमरिष्टाङ्गीं तथा द्यूतपराजितां ।
दुःशासनो यदा मौर्ख्याद्दासीवत् पर्य्यकर्षत । तदैव विदितं मह्यं पराभूतमिदं कुलं ।
निषन्नाः कुरवश्चैव तदा मे श्वशुरादयः । यदैव नाथमिच्छन्ती व्यलपत् कुररी यथा । ४८५
केशपक्षे परामृष्टा पापेन हतबुद्धिना । यदा दुःशासनेनैषा तदा मुह्याम्यहं नृप ।
युष्मत्तेजोविवृद्ध्यर्थं मया ह्युद्धर्षणं कृतं । तदानीं विदुलावाक्यैरिति तद्वित्त पुत्रकाः ।
कथं न राजवंशोऽयं नश्येत् प्राप्य सुता मम । पाण्डोरिति मया पुत्रास्तस्माद्दुर्द्धर्षणं कृतं ।
न तस्य पुत्राः पौत्रा वा कुरवस्ते च पार्थिवाः । लभन्ते सुकृतान् लोकान् यस्माद्वंशः प्रणश्यति ।
भुक्तं राज्यफलं पुत्रा भर्त्तुर्म्मे विपुलं पुरा । महादानानि दत्तानि पीतः सोमो यथाविधि । ४९०
नाहमात्मफलार्थं वै वासुदेवमचूचुदं । विदुलायाः प्रलापैस्तैः पालनार्थञ्च तत् कृतं ।
नाहं राज्यफलं पुत्राः कामये पुत्रनिर्ज्जितं । पतिलोकानहं पुण्यान् कामये तपसा विभो ।
श्वश्रूश्वशुरयोः कृत्वा शुश्रूषां वनवासिनोः । तपसा शोषयिष्यामि युधिष्ठिर कलेवरं ।
निवर्त्तस्व कुरुश्रेष्ठ भीमसेनादिभिः सह । धर्म्मे ते धीयतां बुद्धिर्म्मनस्ते महदस्तु च ।
इति श्रीमहाभारते आश्रमवासिके पर्व्वणि आश्रमवासपर्व्वणि सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ कुन्त्यास्तु वचनं श्रुत्वा पाण्डवा राजसत्तम । व्रीडिताः संन्यवर्त्तन्त पाञ्चाल्या सहिताऽनघाः । ४९५
ततः शब्दो महानेव सर्व्वेषामभवत्तदा । अन्तःपुराणां रुदतां दृष्ट्वा कुन्तीं तथा गतां ।
प्रदक्षिणमथावृत्य राजानं पाण्डवास्तदा । अभिवाद्य न्यवर्त्तन्त पृथां तामनिवर्त्य वै ।
ततोऽब्रवीन्महातेजा धृतराष्ट्रोऽम्बिकासुतः । गान्धारीं विदुरञ्चैव समाभाष्यावगृह्य च ।
युधिष्ठिरस्य जननी देवी साधु निवर्त्यतां । यथा युधिष्ठिरः प्राह तत् सर्व्वं सत्यमेव हि ।
पुत्रैश्वर्य्यं महदिदमपास्य च महाफलं । का नु गच्छेदनं दुर्गं पुत्रानुत्सृज्य मूढवत् । ५००
राज्यस्थया तपस्तप्तुं दानव्रतकृतं महत् । अनया शक्यमेवाद्य श्रूयताञ्च वचो मम ।
गान्धारि परितुष्टोऽस्मि बध्वाः शुश्रूषणेन वै । तस्मात्त्वमेनां धर्म्मज्ञे समनुज्ञातुमर्हसि ।
इत्युक्ता सौबलेयी तु राज्ञा कुन्तीमुवाच ह । तत् सर्व्वं राजवचनं स्वञ्च वाक्यं विशेषवत् ।
न च सा वनवासाय देवीं कृतमतिन्तदा । शक्नोत्युपावर्त्तयितुं कुन्तीं धर्म्मपरां सतीं ।
तस्यास्तान्तु स्थितिं ज्ञात्वा व्यवसायं कुरुस्त्रियः । निवृत्तांश्च कुरुश्रेष्ठान् दृष्ट्वा प्रररुदुस्तदा । ५०५
उपावृत्तेषु पार्थेषु सर्व्वास्वेव वधूषु च । यथौ राजा महाप्राज्ञो धृतराष्ट्रो वनं तदा ।
पाण्डवाश्चातिदीनास्ते दुःखशोकपरायणाः । यानैः स्त्रीसहिताः सर्व्वे पुरं प्रविविशुस्तदा ।